

בנסיבות שבהן נטען כי העיתונאי הינו חשוד בעבירה נשוא החקירה או קרבן לה, או כאשר נתוני התקשורת המבוקשים אינם נתוני תעבורה, אלא למשל נתוני מיקום המאפשרים לדעת היכן בדיוק מתבצעת התקשורת בין עיתונאי לבין מקור מידע. לדעתי העובדה שעיתונאי הינו חשוד בעבירה או קרבן לה, אינה מצדיקה חשיפת מקורות מידע שלו שאינם קשורים לחשד המתברר כלפיו או להיותו קרבן עבירה¹⁷³.

ז. נוהל האגף לחקירות ולמודיעין במשטרת ישראל "עיתונאי – אישור זימון לחקירה ולעריכת חיפוש" וחיסיון עיתונאי

בעקבות הסערה הציבורית שהתחוללה בשנת 1990 בשל החיפוש המשטרתי במערכת העיתון "גלובס" ובכיתו של כתב העיתון משה ליכטמן אחר מסמכים שמקורם במשרד ממשלתי¹⁷⁴, משטרת ישראל הוציאה נהלים פנימיים בעניין תחולתו של חיסיון עיתונאי בהליכי חקירה. הנהלים מבקשים ליישם את העקרונות שנקבעו בהלכה הפסוקה לגבי עדות עיתונאים על חקירת עיתונאים כעדים או כחשודים, חיפוש אצלם וקבלת מידע עליהם מגופים חיצוניים, כאשר פעולות אלה נועדו לגילוי זהותו של מקור מידע או לתפוס חומר שהגיע לעיתונאים תוך כדי עבודתם ככאלה¹⁷⁵. הנהלים מכירים בעובדה כי "בביצוע פעולות חקירה מעין אלה יש משום פגיעה בעקרון חופש הביטוי עליו מושתת המשטר במדינה דמוקרטית, ועל כן נדרשת המשטרה לנהוג באיפוק רב בהפעלת סמכויותיה על פי חוק ולהפעיל רק לאחר מיצוי כל הדרכים החלופיות בחקירה"¹⁷⁶. לפיכך נקבע כי זימון עיתונאי לחקירה או עריכת חיפוש אצלו טעונים אישור של ראש האגף לחקירות ולמודיעין במשטרה (לאחר שיידע את המפקח"ל וקיבל את אישורו לכך)¹⁷⁷. השיקולים שיובאו בחשבון בהקשר זה נסמכים על התנאים שנקבעו בהלכה הפסוקה להסרת חיסיון עיתונאי: נחיצות גילוי מקור המידע לחקירה, חומרת העביה הנחקרת והאפשרות להגיע למידע או למקורות בדרכים חלופיות¹⁷⁸. הגשת בקשה כלשהי לבית המשפט, שיש עמה – או שיכולה להיות

173 לביקורת על המצב הקיים ולהצעות לשינויו, ראו להלן פרק שביעי, סעיף ג.1(ב)(2) : צו לקבלת נתוני תקשורת של עיתונאי.
 174 ראו אפי לנדאו "גלובס": מפכ"ל המשטרה הורה לנסח נוהל מיוחד לחיפוש במערכות עיתונים" חדרות 21.3.1990; צבי זינגר "חיפוש אצל עיתונאי – רק באישור בכיר" ידיעות אחרונות 21.3.1990. לפרשה זו ראו לעיל ה"ש 113 והטקסט המתייחס אליה.
 175 ראו נוהל מס' 03.300.227 של האגף לחקירות ולמודיעין במשטרת ישראל "עיתונאי – אישור זימון לחקירה ולעריכת חיפוש" (עודכן ביום 24.12.2006) (להלן – נוהלי משטרת ישראל).
 176 שם, ס' 1(ג).
 177 שם, ס' 3.
 178 שם. הנהלים מוסיפים כי על נותן האישור לשקול, לפי העניין, גם את הצורך להיוועץ בפרקליט המדינה, פרקליט המחוז או נשיא מועצת העיתונות (לפי העניין).

עמה – פגיעה בח
 ולמודיעין (לאחר
 בנוגע לחיפוש
 שופט, בעקבות בי
 מידע או לשם תפ
 הבקשה צריכה לכ
 המפרטים מדוע ה
 מהותי¹⁸⁰. אם במ
 להכניסו – ללא ע
 בטענת החיסיון⁸¹
 הנהלים גם כו
 צילום הדרושים לז
 התפרעויות ותקיפ
 לכלי התקשורת כ
 העבירה וחומרתה,
 מיצוי דרכי חקירה
 הצילום וקיימת חש
 ראש האגף לחקיר
 התקשורת סירב לפ
 לידיעת פרקליט הו

ח. האזנת סתר

כבר לפני כשני
 להיפגע אף במהלך
 שנזכרה לעיל, שיו

179 שם. הנהלים א
 כעיתונאי (ס'
 העיתונאי אינה
 בחקירתו כחשו
 יואב סגלוביץ,
 דליה דורנר, נש
 180 ס' 3(1)-(2)
 181 שם, ס' 3(3)
 182 שם, ס' 3(1)-(2)

פרק ראשון: חיסיון עיתונאי בישראל

עמה – פגיעה בחיסיון עיתונאי, טעונה לפי הנהלים את אישורו של ראש האגף לחקירות ולמודיעין (לאחר שיידע על כך את פרקליט המדינה)¹⁷⁹. בנוגע לחיפוש אצל עיתונאי, נהלי משטרת ישראל קובעים כי הוא ייערך על פי צו של שופט, בעקבות בקשה שבה צוין במפורש כי החיפוש מבוקש לשם גילוי זהותו של מקור מידע או לשם תפיסת חומר שברשות העיתונאי ואשר הגיע אליו תוך כדי עבודתו ככזה. הבקשה צריכה לכלול גם את ציון מקום החיפוש, הסיבה שבגינה הוא מתבקש ונימוקים המפרטים מדוע החיפוש רלוונטי להליכים ובעל חשיבות לשם עשיית משפט צדק בנושא מהותי¹⁸⁰. אם במהלך החיפוש נתפס חומר שהעיתונאי טוען כי הוא חסוי, על החוקרים להכניסו – ללא עיון בו – למעטפה סגורה וחתומה ולהביאו לבית המשפט לשם הכרעה בטענת החיסיון¹⁸¹.

הנהלים גם כוללים התייחסות לפניות של המשטרה לכלי התקשורת לשם קבלת סרטי צילום הדרושים לצורך חקירת אירועים שסוקרו על ידיהם, דוגמת התקלה לווית בלתי חוקיות, התפרעויות ותקיפות שוטרים¹⁸². הכלל שנקבע בנהלים הוא כי אין לעשות פניות כאלה לכלי התקשורת כדבר שבשגרה. פניות כאמור ייעשו במקרים מיוחדים, בהתחשב בסוג העבירה וחומרתה, ולאור היעדר אפשרות להשיג את החומר המבוקש ממקור אחר, לאחר מיצוי דרכי חקירה חלופיות. הנהלים מוסיפים כי אם סורבה בקשת המשטרה לקבלת סרטי הצילום וקיימת חשיבות מכרעת להשגתם לצורכי חקירה, תפנה היחידה החוקרת – באישור ראש האגף לחקירות ולמודיעין – לבית המשפט לצורך קבלת צו מתאים. במקרה שכלי התקשורת סירב לפניית המשטרה מהטעם של פגיעה בחיסיון עיתונאי, יש להביא את הדבר לידיעת פרקליט המדינה.

ח. האזנת סתר לעיתונאים

כבר לפני כשני עשורים, עלתה למודעות הציבורית העובדה כי חיסיון עיתונאי עלול להיפגע אף במהלך האזנת סתר לעיתונאים. פרשת האזנות הסתר לעיתונאי מרדכי גילת, שנזכרה לעיל, שימשה דוגמה מובהקת לכך ובית המשפט אימץ בה את עמדת היועץ

179 שם. הנהלים אינם חלים על חקירת חשדות כלפי עיתונאי בעבירות שאינן נוגעות לפעילותו כעיתונאי (ס' 1(ד)). עם זאת לאחר הוצאת הנהלים הובהר כי גם במקרים שבהם חקירת העיתונאי אינה נוגעת לחשיפת מקורות המידע שלו או לחומר שברשותו, לרבות כשמדובר בחקירתו כחשוד, יש לקבל לכך את אישור ראש האגף לחקירות ולמודיעין (ראו מכתב מניצב יואב סגלוביץ, ראש האגף לחקירות ולמודיעין במשטרת ישראל, לכב' השופטת (בדימוס) דליה דורנר, נשיאת מועצת העיתונות (12.2.2012)).

180 ס' 3(1)-(2) לנהלי משטרת ישראל.

181 שם, ס' 3(3).

182 שם, ס' 3(1)-(1).

חקירה או קרבן לה, או כאשר תוני מיקום המאפשרים לדעת נ. לדעתי העובדה שעיתונאי ית מידע שלו שאינם קשורים

אל "עיתונאי – אישור אי

וחיפוש המשטרתי במערכת מסמכים שמקורם במשרד זחולתו של חיסיון עיתונאי בהלכה הפסוקה לגבי עדות נצלם וקבלת מידע עליהם וקור מידע או לתפוס חומר ירים בעובדה כי "בביצוע טוי עליו מושחת המשטר הפעלת סמכויותיה על פי ¹⁷⁶. לפיכך נקבע כי זימון האגף לחקירות ולמודיעין ושיקולים שיוכאו בחשבון חיסיון עיתונאי: נחיצות להגיע למידע או למקורות נמה – או שיכולה להיות

ייע, סעיף 1.ג(ב)(2) : צו

מיוחד לחיפוש במערכות רק באישור בכיר ידועות ויחם אליה. ישראל "עיתונאי – אישור – נוהלי משטרת ישראל).

גם את הצורך להיוועץ העניין).